

Вандем'єр

Гійом Аполлінер

Нащадки згадуйте про мене я ж бо жив
У буряну добу падіння королів
Один по одному в печаловитій тиші
Свій скін безтрепетно стрічали августійші

У вересні Париж буває чарівним
Як виноградна ніч розжевріє над ним
Рясними гронами і птахи винозорі
В п'янкуму захваті клюють достиглі зорі
Що виновбрання ждуть на вранішній зорі

Одного вечора якраз о цій порі
Додому ідучи по набережжі Сени
Я вчув протяжливий і урочистий спів
Що часом замовкав щоб інших голосів
Прийняти здалека зустрічні кантилени

Вслухався довго я в той гомінкий крутіж
Що звирував його розгуканий Париж
Жага мене пече Міста усього світу
Вливайтесь цілком в гортань мою неситу

І глянь уже Париж нестримний в тій жазі
Збирає солодош без міри коштовиту
Що дивогронами співає на лозі

Тут обізвався Ренн за ним Кемпер і Ванн
Ось ми Париже пий з найкращих поривань
Що вигронулось тут що сонцем наіскрилось
Тобі чудовний несемо в саможертвний принос
Доми людей мозки і цвинтарі і мури
Колиски повні крику якого ти ніколи не почувеш
Думки наші річки з верхів'я до низів
Шкіл пагінці і руки наші храми
Що близяться дзвіницями перстами
І розум наш гнучкий тобі шлемо
Чудною тайною закритий на замок

Фатальною лицарською на вроду
Незнаною ні Греції ні Сходу
Двоїстий розум наш потойбіч красоти
Якого іншому повік не досягти
Двоїстий сенс прадавньої Бретані
Де океан в напрузі ненастанній
Прибоями старий валашить материк

І вже із Півночі луна бадьорий крик

Париже ось де ми твої живі напої
Міста із надміром потенції мужської
Де у святих цехах сталні святі горланять
Де хмари вагонять од димарів
Од тих індустріальних Іксіонів
Мільйони рук у нас на фабриках заводах
А пальці їх робітники
Що голі
Реальність продукують погодинно
Це все віддаємо тобі

Тут обізвався Ліон старим своїм собором
Що нове небо ткав псалмів шовковим перебором

Париже пий божественні глаголи
Що ллються із устен моїх із Сони й Рони
Тут воскресає культ пречудотворних прощ
Із мученицьких язв кривавий рине дощ
О літепло благе о біль що смерть долав
Дитина дивиться як вікна розхиляються
І п'яні птиці опадають грона глав

І з Півдня обізвався хорал новий

Париже розуме єдино ще живий
Що переплеском доль формуєш нам гумори
І ти охляле Середземне море
Беріть наші тіла як проскурки ламайте
Високі ці чуття сирітський їх танок
Тобі Париже стануть за улюблене вино

А там з Сіцилії метнувся не крик а хрип
Здавалось ті слова скандує крильми гриф
З лов наших ягоди давно вже обірвали
Всі лоском полягли ті наливні овали
Витворний їх букет кров сонце сіль земля
Бери Париже спрагу утоляй
Під хмарами голодними що он
Голубить їх Творець навскісний Іксіон
Під небом де тьма тем виводиться ворон

О грона й очі ці що вицвіли по-свійськи
Як нудиться життя у лозах сіцилійських

А де ж саяливі погляди сирен
Що мореходи їх довірливі любили
Вже не почуєм їх ми біля скелі Скілли
Трьох ніжних голосів у душу не вберем

Протока тут як стій перемінила лик
Обличчя з плоті із води із чого хочете
Лицяються до нас
Ні ви не лица ви лицьовані личини

І молодий плавець всміхавсь між берегів
А потопельники із виру виринали
Й пливли за ним тікаючи від дів
Що покидали і пучину й скали
Й своїх блідих потоплених мужів
А потім бавились у сонячнім просторі
Й пірнали знов у глиб де западають зорі

Як на шиповище многоголових змій
Покрита вся розкритими очима
Знов ніч прийшла почув я владний голос твій
О Риме
Ти враз прокляв мої колишні думки
І небо де любов спрямовує зірки

Вовчки що вирости на скорбнім хреснім дереві
І зав'ядаючий у Ватікані крин
Настоюють вино що я тобі точу

Вино як чиста кров того хто розуміє
Божественність рослинної свободи
Про неї ти не чув

Вінець трицарствія додолу впав без скарги
Сандалями його стоптали ієрархи
Побляк демократичний блиск
Ніч царствена гряде погуба всяких тварей
Голубки і орла ягниці і вовчиці
Юрба царів ворожих і жорстоких
Устане з домовин на поклик винотоки
Як ти захланна і до бенкетів жадна
Попить мого двохтисячлітнього вина

Рейн з Мозелем зливається мовчазно біля Кобленца
То день і ніч Європа ревно молиться
Я забарившись на набережній млистій
Чув як години падали мов виноградне листя
І під той супровід лунав із дальніх гін
Двох чистих рік благальний гімн

В твоїм краю Париже кращі вина
Ніж ті що родяться на наших берегах
Та й наші мужні грона вже в точилах кровоточать
Тебе прагнущого задовольнити хочуть
Пий усю кров Європи упивайся
Бо ти один прекрасний і шляхетний
Бо ти один утілить можеш Бога
Всі виноградарі мої в цих чепурних домах
Що ввечері купаються вогнями в наших водах
Хоч і не відають що ти єдина суть
Хвалу тобі проречисту несуть
Ми ж плинні руки склавши молитовно
Мандруєм хвилями туди де солі повно
А місто спить в міжріччі як між ножиць
Згасивши проти ночі всі вогні
І в цій повсюдній тишині
Хіба далекий сплеск дівочий сон тривожить

Тепер вже з даліни гукали сотні міст
У гаморі губивсь їх слів правдивий зміст

Ввіллявсь в той шумний вир
І стародавній Трір
Ввесь світ сконцентрувавсь у тім вині
Злилися в нім моря рослини й звірі
Оселі долі і співочі зорі
І люди перед небом на колінах
Покірне нам залізо щирий друг
Вогонь що мусимо любити як самих себе
Всі вславлені мерці для пам'яті єдині
І блискавки немов нові думки
Всі імена по шість всі числа поодинці
Паперу гори що звиваються мов полум'я
І ті що у землі нам вибілять кістки
Терплячі нудьгарі безсмертні хробаки
Війська шиковані до бою
Ліси розп'ять і мій курінь на палях
При березі очей які я так люблю
Квітки які кричать поза устами
Все невимовне несказання
Мені Довіку непізнання
Все одмінилося у чистеє вино
Парижеві на згагу
І так відкрилося мені

Діяння гожі дні жахливі сні
Злягання проростання вічна музико
Ширяння поклоніння світлий болю
Світи на себе схожі і на нас
Я випив вас і не вгасив жаги

Але відтоді я пізнав смак всесвіту
Я всесвітом упився
Із набережжя дивлячись на гін ріки і сон шаланд

Тож слухайте мене бо я гортань Парижа
Захочу знову вип'ю цілий світ

Гей слухайте мій спів всесвітнього пияцтва

Та вереснева ніч кінчалася помалу
Червоні вогники мостів згасали в Сені

Зірки ховалися народжувався день